

1893-10-19

þÿ — ñ Æ ¿ Â µ⁻ ½ µ ± ½ ± ½ Ä¹ Á Á ® Ä É

þÿ • Á µ Å ½ • Ä¹ ò Ì Ì³ Á ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8382>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΜΟΑΥΒΙΕΣ.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑΝ ΠΑΦΟΥ.

(Συνήγεια και τίλοι).

Ἡ Πάφος εἶνε ἀναντιρρήτως ἡ μάλ-
 λον ἠδικημένη ἐπαρχία τῆς νήσου· ἐκ
 τῶν διὰ τὰ δημόσια ἔργα δαπανῶν ὀ-
 λίγιστα διετέθησαν ὑπὲρ αὐτῆς καὶ
 ταῦτα ὑπὲρ ἔργων ἀπολύτου ἀνάγκης
 ὡς εἶνε αἱ φυλακαὶ· μόλις δὲ τῶρα με-
 τὰ τόσας φωνάς καὶ θερμούς ἤρξατο
 ἡ κατασκευὴ ἁμαξίτου, ἥτις θὰ συν-
 δῆ αὐτὴν μὲ τὴν Λεμεσόσιν. Ἐπιχει-
 ρηματικὸν πνεῦμα δὲν ὑπάρχει δυστυ-
 χῶς ἐν Κύπρῳ ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχε
 ποικίλαι ἐπιχειρήσεις θὰ προσέκρονον
 κατὰ παντοδαπῶν δυσχερειῶν, ὅς ἡ
 Κυβέρνησις δὲν αἰρεῖ καὶ ὧν πρωτίστη
 εἶνε, νομιζῶ, ἡ ἐλλείψις μέσων συγ-
 κοινοῦ. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ὑπεστή-
 ριξεν ἔστω καὶ ἐρμίσως τὰς ἰδιωτικὰς
 ἐπιχειρήσεις καὶ ὁ βίος ἐν Κύπρῳ εὐρί-
 σκετο ὁποσοῦν ὑπὲ κρείττονας ὀ-
 ρους, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι πολλαὶ
 χεῖρες ζητοῦσαι νῦν ἐν τῇ ἀδικίᾳ τὸν
 ἄρτον, θὰ ἐσπεύδον εἰς τὸ πεδῖον ἐντί-
 μου ἐργασίας.

Ἐν Πάφῳ ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐπι-
 χειρηματικῶν πνεύματος καὶ τῆς πρω-
 τοςανούς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως
 ἡμερηνοῦσας ἴδια διὰ τὸ διαμέρισμα
 ἐκείνο πολλαὶ ἐκτάσεις γαιῶν μένουσιν
 ἀκαλλιεργηταί, ματαίως ζητοῦσαι καὶ
 ἀναμένουσαι χεῖρας νὰ καλλιεργήσω-
 σιν αὐτάς. Τίς μέχρι τοῦδε ἐπεχείρησε
 νὰ φυτεύσῃ ἀμυγδαλέας π. χ. ὧν ἡ
 καλλιέργεια ἤθελε, νομιζῶ, ἀποδοῆ ἐπι-
 κερδῆς. Ἐν ὑπῆρχον τελειότερα μέσα
 συγκοινωνίας, ἂν ὑπῆρχε τακτικὴ με-
 τὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συγκοινωνία, δὲν θ'
 ἀπέβαινε τάχα ἐπικερδῆς ἐπιχειρήσεις
 ἢ καλλιέργεια ὀπωροφόρων δένδρων;
 Αἱ θαυμάσιαι βανάναι τῆς Πάφου, δι'
 ὅς δύναται τις νὰ θυσιάσῃ καὶ τράπε-
 ζαν Ρωμαίου αὐτοκράτορος, θὰ ἔμε-
 νον ὀποκλειστικὸν προνόμιον τῶν εὐ-
 τυχῶν κατοίκων τοῦ Κτήματος καὶ
 δὲν θ' ἔμετεφέροντο παλλαπλασιαζομέ-

Γεωμία

COOP

Παφος ✓

Συνήγεια

Κοινὸν ἔμαθα (φυλακῆς)

Παφος

Περσεὺς

ἔμπορῶν

Δημ. ἔργα

ἀμπελοποιῶν

ὁδ. Δευτέρω

Κοιν. ἀφροτών

Θαλασσὸν κλειψί

Κυπρῶν → Αἰχμητῶν

→ ἔργα

Ἐπιδημοσία

Ἐπιδημοσία

ἔργ. Κτήμα

Ἀποικισμὸν

Ὀδοὶ διὰ τῶν → Δρομῶν

Ποταμῶν/Λεμεσῶν → Λεμεσῶν

Παφος

νης της καλλιέργειας αμύλων, εις τὰς
λοιπὰς Κυπριακὰς πόλεις, ἀπὸ μάλι-
στα πικλοῦνται ἐν Πάρισι τὸν οὐρανόν;
τὰ ζουμέρα ραδάκινα θ' ἀνεφαίνοντο
μόνον εἰς τοπικὰς τινας πικνηγύσεις
καὶ τὰ μήλα θ' ἀπέμενον ἀποκλειστι-
κὸν προνόμιον τῆς Αἰθιοπίας; Διευ-
κολομένης τῆς τε ἐσωτερικῆς καὶ
τῆς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συγκοινωνίας
εὐκόλως θὰ ἤδυνατο νὰ γείνη μεγάλη
τούτων κατανάλωσις ἐν ταῖς ἀγοραῖς
τῆς Αἰγύπτου· αὐξανομένης δὲ ἐπι-
σθητικῆς τῆς καταναλώσεως θ' ἀνελάμ-
βανεν ὄχι ὀλίγην ζωὴν ὁ τόπος τῆς ἀ-
γορᾶς καὶ ἡ παραγωγή ἤθελε προσδεύ-
σαι. Ἐν ταιούτῃ περιπτώσει οἱ πτω-
χοὶ Πάρισι ἐργάται δὲν θὰ περιέτρεχον
τὴν νῆσον φέροντες τὴν ἀξίην ἀνὰ χει-
ρας ἀπὸ τοῦ Ἀκάμαντος μέχρι τῆς
Βοῆς αὐρᾶς ματαίως ζητούντες ἐργα-
σίαν· ἀλλὰ καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν στα-
φυλῶν ὑπ' οὗς ἄρουρος εὐρίσκονται σήμε-
ρον οἱ Εὐρωπαϊκαὶ ἀγοραὶ δὲν θ' ἀπέ-
βαινε μᾶλλον ἐπικερδῆς εἰς τοὺς ἀρπι-
λοκτῆμονας; Ἡ παραγωγικότης εἶνε
κατὰ τόπους ποικίλη· ὅπως δὲ ἰκανο-
ποιῶνται οἱ διάφοροι τόποι τῆς παρα-
γωγῆς ἀνάγκη ἀπαραίτητος ἢ ὑπαρξίς
μέσω συγκοινωνίας, διότι ἐλλείπει
τούτων τὰ διάφορα προϊόντα δὲν θὰ
εἶχον ἐπαρκῆ ἀνταλλακτικὴν δύναμιν
οὐ συνέκειε τὸ ναύηρον πάσης ἐπιχει-
ρήσεως. Πῶς εἶνε λοιπὸν δυνατόν νὰ
γείνωσιν ἐπιχειρήσεις οἷαι οἱ ὑποδει-
κνύμεναι ἐν χώρᾳ ἧτις συνδέεται με-
τὴν λοιπὴν νῆσον διὰ προκατακλυ-
σματικῶν ἀτραπῶν; Ὑπὸ τοιούτους ἄ-
ρουρος παρακωλύεται πᾶσα ἐπὶ τὰ πρό-
σω πορεία, ἐνόσω δὲ δὲν λαμβάνεται
μεϊζων πρόνοια, ἢ σημερινὴ κατάστα-
σις δὲν θὰ βελτιωθῇ ἢ καὶ ἐν παρατη-
ρήθῃ βελτίωσις τις ἀναμφισβότως αὐτῇ
θὰ ὀφείληται ἀποκλειστικῶς εἰς φιλοπά-
τριδος ἀτομικᾶς ἐνεργείας, αἵτινες ἀ-
ναφαίνονται πανταχοῦ τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ καὶ ἐν ταῖς ἐσχάταις ὥραις.

Τίνα τάγαθὰ, ἅτινα ἐπιφέρουσι τὰ
μέσα τῆς συγκοινωνίας, καταδεικνύε-
ται ἐκ τῶν ἐπομένων πειστικῶν παρα-
δειγμάτων τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου
Σούτσου τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ τῆς
πλουτολογίας ἐν τῇ νομικῇ Σχολῇ τῶν

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COOP 2002

ΕΦΗΜ: ΑΡΧΗΘΕΜ ΗΜΕΡ. 2.19.10-1893

Ἀθηνῶν: Μετὰ τὸ θέρος τοῦ 1857 οἱ
γειωτοὶ τῆς Λεβασθείας ἐνεκα τῆς ὑ-
περβολούσης εὐκαρπίας ἠναγκάζοντο
νὰ ἐγκαταλείψωσι τοὺς κλουσίους αὐ-
τῶν στάγυς εἰς τὴν διάκρισιν τῶν θε-
ριστῶν καὶ ἐνώ ἡ τιμὴ τοῦ σίτου ἦτο
3 δραγμῶν ἐν Λεβασθείᾳ, ἐν Ἀθήναις
ὁ σίτος ἐτιμᾶτο 6. Πρὸ τινῶν ἐτῶν
πρὶν δηλ. ἀναπτυχθῶσι τὰ μέσα τῆς
συγκοινωνίας ἐν Ἑλλάδι ἡ γιλιὰς τῶν
ὄπτων πλίθων ἐν Μαραθῶνι ἀπέχοντι
8 ὥρας τῶν Ἀθηνῶν ἐτιμᾶτο ἀντὶ δρ.
15 ἐνώ ταυτοχρόνως εἰς Ἀθήνας ἐτι-
μᾶτο ἀντὶ 30 δρ. Καθ' ὃν χρόνον ἐτι-
μᾶτο ἐν Καλαβρύτοις ὁ σίτος ἀντὶ 18
λεπτῶν ἐν Λίγνῳ ἠγοραζέτο ἀντὶ 36.
Ταῦτα πάντα ὁμῶς ἤρθησαν ἀναπτυ-
χθείτης τῆς συγκοινωνίας, μεθ' ἧς ἀνε-
πτύχθησαν καὶ ποικίλαι ἐπιχειρήσεις.
Ἀναπτυσσόμενης ἐν τῇ νήτῳ τῆς συγ-
κοινωνίας καὶ ἐφαρμοσόμενης ἐστῶ καὶ
κατ' ἐλάχιστον τῆς ἐλευθερίου πα-
λιτικῆς, ἦν ἐπεκαλέσθη ἐν τῇ ἐκθέ-
σει τοῦ Ἰ. Ε., θὰ μεταφέρονται καθ'
ἑλὴν τὴν νήσον κατὰ τὰς ἀνάγκας ἐ-
κίττου τόπου ἄρθρα τὰ διάφορα
προϊόντα, ἡ ἐργασία θὺ ζιτῆ τὸν ἐρ-
γάτην καὶ εὐζωία τις, σήμερον ἀγνω-
στον χεῖμα, θ' ἀναπτυχθῆ παρὰ τοῖς
χωρικοῖς.

Ἄλλ' ἂν ἴδεν ἐγώ μιν δυστυχῶς λό-
γους νὰ ἐλπίζωμεν ἀπὸ τῆν Κυβέρνη-
σιν, ὅν δυσκολονόμηθα ν' ἀποβλέψω-
μεν πρὸς τὰς ἐνεργείας ἐκείνων, ὧν τὸ
ποικίλα καθήκοντα καὶ τὴν ἐν τῇ κοι-
νωνίᾳ ὁρᾶσιν πολὺ δυστυχῶς περιωρι-
σαι κατριοργικαὶ παραδόσεις, ἀκρι-
θεῖς ἀπόψεις τῶν χρόνων ἐκείνων,
καθ' οὓς ἡ νήτος ἦτο βαπτισμένη εἰς
τὸν βορρῆσον βδελυρᾶς ραγιαδωσύνης.

Λέγω καὶ ἐπαναλέγω τὰ μοναστή-
ρια, τοὺς ἡγουμένους των, τοὺς ἡγέ-
τας τῆς ἐκκλησίας, οὓς ἡ ὑπόδουλος
Ἠλλάς ἐν τῇ ποικίλῃ κατὰ τοὺς αἰῶ-
νας στροφοδρομία αὐτῆς ἐγνώρισε καὶ
γνωρίζει καὶ ἡγέτας πάσης ἐν τῷ τό-
πῳ κοινωνικῆς, πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς
ἐνεργείας καὶ δράσεως. Εἰς τί χρησιμο-
ποιοῦνται τὰ χεῖματα τῶν ἐν τῇ νή-
σῳ Μονῶν; Ποία ὁ ἄλλη κρείττων
χρησιμοποίησις τῆς διὰ τὰ σχολεῖα καὶ
τοὺς ἱεροκήρυκας; Πόσα ὀφείλει ἐν Ἑλ-
λάδι ἡ κοινωνία, τὸ ἔθνος καὶ ὁ πολι-
τικὸς εἰς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ σεμνοὺς
κληρικοὺς τοὺς προΐσταμένους τῶν εὐα-
γῶν ἰδρυμάτων; Διατηροῦν ὑποτρό-
φους εἰς τὴν θεολογικὰς σχολὰς τῶν
Ἀθηνῶν. ἀποπέλλουσι δὲ εἰς Εὐρώ-
πην δι' ἐξόδων αὐτῶν πολλοὺς ἀνα-
φανομένους ἐξοχότητος εἴτε ἐν τοῖς
γράμμασιν εἴτε ἐν τῇ τέχνῃ. Ἡ πτω-
χὴ μονὴ τῆς Τήνου, τῆς μικρᾶς νήσου,
ἥτις ἐγέννησε τὸν Ἀύστραν, τὸν Γκύζην
καὶ τόσας ἄλλας καλλιτεχνικὰς ἐξο-
χότητας, διατηρεῖ ὑποτρόφους τῆς ζω-
γραφικῆς καὶ γλυπτικῆς ἐν Μονάχῳ,
παρέχοντα ἑαυτὴν ὑπόδειγμα εἰς ἐκεί-
νους. οἵτινες δὲν θυσιάζουσιν ὀλίγας λί-
ρας κατ' ἔτος πρὸς ὅπως παρασκευά-
σῃσι τρεῖς μόνον κληρικοὺς ἀξιούς γὰρ
καταλάβωσιν ἐπισκοπικὰς θέσεις. Οἱ
ἱερεῖς ἐκλέγονται δυστυχῶς ἐκ τῶν κα-
τωτάτων στρωμάτων, ἀγράμματοι
ὁ ὡς τὸ πολὺ παρέχουσιν ἑαυτοὺς ἁ-
θλιὸν ὑπόδειγμα εἰς τὸ πλῆθος. Ἀνεγί-
νωσκον εἰς τὸ « Ἄστου » τὴν ἐπιστολὴν
τοῦ Ψυχῆ ἀπὸ τῆς Τήνου με κατέ-
λασεν δὲ τις ζηλοτυπία καὶ φθόνος ὅταν
εἶδον εἰς αὐτὴν γίνεσθαι λόγος περὶ

εὐπαιδευτῶν ἱερέων καὶ λογίων κληρικῶν, μεθ' ὧν διήσχετο ὁ σοφὸς "Ἕλληνας εὐχαρίστους ὥρας συζητῶν ἐπὶ διαφορῶν φιλολογικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἐθνικῶν ζητημάτων. Μάτην ἀνεζήτησα ἐρευνητῶν διὰ τῆς διανοίας μου ἐπὶ ὧραν πολλὴν μάτην ἀνεζήτησα ν' ἀνεύρω εἰς τὸν περὶ ἡμᾶς κόσμον ἀριθμὸν τινα ἱερέων λογίων καὶ πεπαιδευμένων, δυναμένων ἐν ἐνδεχομένη περιστάσει νὰ χρησιμοποιήσωσιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτῶν τὰ γράμματα των καὶ τὰς γνώσεις των. Ἄλλ' ἴδια ἐν τοῖς χωρίοις εἶνε φρικώδης ἡ καταστάσις· ἱερεῖς ἐρίζουσιν ὑπὲρ τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν προσφορῶν καὶ οἱ λειτουργοὶ τοῦ Ἰψίστου ρακένδυτοι σχεδὸν ἐξ' ἀπλοῦνται κατὰ γῆς εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι οὔτε τὴν θέσιν των οὔτε τὸν περὶ αὐτοὺς κόσμον, φέρουσιν ἀντὶ τοῦ σεμνοῦ κάλυμματός τοῦ ἀρθοδοξοῦ ἱερέως ἀγῆδες τι ράκος, ἔπερ φαίνεται ὅτι ἔσχεν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἦτο μέλαν, γείρας ἀκαθάροτος οἱ πλείστοι, ἄς ἀξιοῦσι ν' ἀσπασθῆ ὁ πλησιάζων αὐτοὺς, ἄνευ οὐδενὸς ἄλλου γνωρίσματος ἢ τοῦ μακροῦ πάγωνος, δὲν λειτουργοῦσι διότι δὲν ἔχει πρόσφορα, δὲν ἐσπερίζουσι διότι ἐπῆγαν πολλοὶ χωρικοί· σὸ πανηγῶρι, δὲν ὁμιλοῦν μὲ τὸν τῶδε χωρικόν διότι εἶνε μαλλιωμένοι καὶ . . . λειτουργοὶ τοῦ Ἰψίστου, σοῦ λέει ὁ ἄλλος!

Πρόχειρα μέγα πρὸς θεραπείαν τῆς τῆς αὐτῆς καταστάσεως νομίζω ταῦτα. Πρῶτον· νὰ μὴ χειροτονῶνται

πλέον τοῦ ἑνός ἱερεῖς εἰς ἑκαπτον χω-
ρίον· εἶνε περιττοί· ἐν τοιαύτῃ περι-
πτώσει θὰ ὑπάρχωσιν ἀρκεταί εἰσπρα-
ξαί· καὶ δύναται ἕκαστος μητροπολί-
της νὰ ἐπιβάλη εἰς αὐτοὺς νὰ φέρωσιν
ἀντὶ τοῦ ποικιλομορφοῦ κοῦκ σου κα-
μπαύχιον μέλαν καὶ καθαρόν ὄχι με-
τὰ χαρτόνια ἐξω, καὶ ἐνδυμασίαν οἴαν
διαγράφουσιν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ τύποι·
νὰ μὴ κάθηνται εἰς καφφενεῖα, νὰ ἦνε
συνδρομηταὶ εἰς μίαν ἡμερίδα διὰ νὰ
γνωρίζουν τί γίνεται ἐξω ἀπὸ τὸ χω-
ρίό τους, νὰ λειτουργοῦν καὶ νὰ ἐσπε-
ρίζουν ὄχι μόνον ὅταν ἔχη πρόσφορα
καὶ ἐορταστάς, νὰ ἦνε ἱερεῖς καὶ ὄχι
κάπηλοι τῆς θέσεώς των. Δεύτερον· νὰ
καταλάβουν οἱ καλόγηροι τῶν μονα-
στηρίων—δὲν ἐννοῶ ὅλων, τῶν κλει-
στων—ὅτι περιουσία τοῦ μοναστηρίου
δὲν σημαίνει περιουσία τοῦ καλαγήρου,
καὶ νὰ ὑποχρεωθῶσι νὰ δίδωσιν εἰσφο-
ράς ἀλλὰς πρὸς ἰδρύσιν σχολείων, πρὸς
ἐκπαιδεύσιν κληρικῶν, πρὸς συντήρησιν
ἱεροκηρύκων. Αὐτὰ ὅλα δὲν ἐφαρμύζον-
ται καὶ δὲν λέγονται διὰ μόνην τὴν
Πάρον, ἐννοεῖται.

Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ τόπου τῆς
ἐκπαιδεύσεως πρέπει πάντοτε νὰ προ-
τιμῶνται αἱ Ἀθηναί. Εἰς τὴν Ριζά-
ρειον σχολὴν δὲν θὰ μάθωσι μόνον
γράμματα, δὲν θὰ γείνωσι μόνον καλοὶ
θεολόγοι, ἀλλ' ἐκεῖ θὰ βαπτισθῶσι καὶ
εἰς τὸν Ἑλληνισμόν τῶν Ἀθηνῶν, ὁ δὲ
λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου θὰ γείνη καὶ
θερμὸς τῆς ἐθνικῆς ιδέας διασωτῆς. Ὁ-
χι εἰς τὰς ἐν Τουρκίᾳ σχολὰς· ἐχρητά-
σαμεν ραγιαδωσύνην καὶ φρόνησιν·
ἐβγήκε ποῦ τὰ ρουθούνια μας.

Ἄλλην δρῶσαν δύναμιν ἐν τῷ τό-
πῳ θεωρῶ τοὺς διδασκάλους, οὓς δὲν
πρέπει νὰ ἐκλέγουν οἱ χωρικοί, οὔτινες

δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ κρίνῃται τὴν ἰκα-
νότητά των· περὶ τούτων ἐλήφθη εὐτυ-
χῶς πρόνοια καὶ ἴτω· ἡ παγκύριος
διδασκαλικὴ ἐπιτροπὴ ἀποβῆ λυσιτελεῖς
μέτρον. Οἱ διδάσκαλοι ἐν Κύπρῳ δὲν
πρέπει νὰ περιορίζωνται εἰς «τὰ εἰς
τῆς τὰ εἰς πῆς τὰ ἐθνικὰ καὶ τὰ σύν-
θετα» καὶ τὰ εἰς τὴν «μακροκατά-
ληκτον γενικὴν, πλὴν τοῦ χρήστων
χλούνων καὶ ἐτησίων». Οἱ διδάσκαλοι
ἐν τῇ δουλωμένῃ Ἑλλάδι ἔχουσιν ὑψη-
λοτέρους προορισμοὺς καὶ ὁ μαθητὴς
δύναται χωρὶς νὰ βλάβῃ οὔτε τὸ πα-
ρόν του οὔτε τὸ μέλλον του νὰ μὴ μά-
θῃ τοῦ εἰρωνεύονται πολὺ καὶ τοῦ ὀλί-
γον, οὐδέποτε ὁμῶς πρέπει μαθητὴς νὰ
καταλίπη τὰ μαθητικὰ ἔδρανα πρὶν
ριζωθῆ βαθύτατα ἐν τῇ συνειδήσει αὐ-
τοῦ ἢ ἐθνικὴ ἰδέα πρὶν ἀποκτήσῃ ἐθνι-
κὸν ἐγώισμὸν πρὶν εἰθῆ εἰς θέσιν νὰ
ποθῇ τὴν πατρίδα του μεγάλην, πρὶν
μάθῃ καλὰ καλὰ ὅτι ἀγιώτερον ἀπὸ
ἅλα εἶνε ἡ πατρίς.

«Ἡ ἰσχυρὰ ἐπιτροπὴ, εἶπεν ὁ Βί-
σμαρκ πρὸς τοὺς ἑπτακοσίους Βαυα-
ροὺς διδασκάλους, αἵτινες ἦλθον εἰς Κί-
σιγγεν πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ ἐσχάτως,
ἡ ἰσχυρὰ ἐπιτροπὴ, ἦν ἕκαστος διδάσκα-
λος δύναται νὰ ἐξασκῇ ἐπὶ τῆς ἀνα-
πτύξεως τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου, θεμε-
λιούται εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ παι-
δίου παραδίδεται μεταξὺ τῶν χειρῶν
του ὡς φύλλον γάρτου, ἐφ' οὗ οὐδὲν ἐτι
ἐγράφη καὶ εἰς τὸ ὁποῖον τὸ ὑπὸ τοῦ
διδασκάλου γραφόμενον μένει κεχα-
σαγμένον ἀνεξιτήλεις γράμμασι καθ'
ἁπλὴν τὴν ζωὴν τοῦ παιδίου. Ὅστις
κρατεῖ εἰς χεῖράς του τὸ Σχο-
λεῖον, κρατεῖ ἀναμφιβόλως με-
ταξὺ τῶν χειρῶν του τὸ μέλ-
λον». Εἰς ὑμᾶς κατὰ τὸ πλεῖστον,
πτωχοὶ διδάσκαλοι, εἰς τὰς χεῖρας ὑ-
μῶν εὐρίσκεται τὸ μέλλον τῆς πατρί-
δος. Τὰς ἀπαλὰς τῶν μαθητῶν σας
καρδίας διαπλάσατε ὡς ἐμπρέπει εἰς
υἱοὺς πατρίδος δούλης, καταστήσατε
τὸ σχολεῖόν σας κέντρον ἐθνικῆς ἀνα-

ζωπυρήσεως, μεταδώσατε εἰς τοὺς
υἱοὺς γονέων, ἀφ' ὧν μαῦροι χρόνοι
ἀφῆρσαν ὑψηλότερα ἰδεώδη, μεταδώ-
σατε εἰς αὐτοὺς νέας ἰδέας, θεμμάνα-
τε διὰ τοῦ ἐθνικοῦ πυρός τὰ καταπα-
γμένα τῶν στήθη, μεταλαμπαδεύ-
σατε εἰς χώρας καλυπτομένας ὑπὸ
δουλικῆς ἀγλῦος τὸ φῶς τῶν νέων ἰ-
δεῶν. Ἡ μελιχρὰ πνοή τῆς ἀγάπης ὡς
διαχέηται συνοδευομένη ὑπὸ τῆς φωσ-
φορούσης αἴγλης τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν
πόθων ἀνά τὰ πενιχρὰ οἰκήματα, ἄ-
τινά ἢ φιλοπατρία τοῦ Κυπριακοῦ
λαοῦ ἀνεγείρει ὑπὲρ τῶν Ἑλληνοπαί-
διῶν, δίδουσα τὸν ἐσχατὸν ὄβολόν. Κρα-
τεῖτε μεταξὺ τῶν χειρῶν σας τὸ μέλ-
λον τῆς πατρίδος ἡμῶν ἀφανεῖς ἐν
κωμοπόλεσι καὶ κίμαις, προσπαθή-
σατε διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς
ποικίλης δρᾶσεώς σας ν' ἀναδείξητε
εὐγενεῖς καρποὺς ἐπιπόνων ἀγώνων, ὅ-
πως ὅταν ἡ πατρίς ἀναζητήσῃ μίαν
ἡμέραν τοὺς ἐργάτας τῆς ἐθνικῆς της
προόδου, ἀνεύρῃ τούτους ἐντὸς πενι-
χρῶν οἰκημάτων πτωχῶν κωμῶν καὶ
κρίνουσα ἐκ τῶν καρπῶν τοὺς πόνους
καὶ τούτους ἀγῶνας ἀποδώσῃ δεόντως
τὴν εὐγνώμοσύνην, ἧς εἶθε μίαν ἡμέ-
ραν νὰ καταστήτε ἄξιοι.

Ἐπωφελοῦμενος τὰς ὥρας ἀκουσίας
σκολῆς ἐρριψα ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὡς ἐ-

τυχεν, άτομικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἰδέας,
αἵτινες βεβαίως δὲν ἔχουσι τὴν ἀξιω-
σιν οὔτε «μελέτης» οὔτε «πραγμα-
τείας». Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἴσως θεωρη-
θῶσι παράτολμοι, εἰς ταύτας ἐλπίζω
προσεχῶς νὰ ἐπανέλθω. Λέγει ποῦ ὁ
Βαλαωρίτης «δοξασίαι τινὲς πρέπει νὰ
ἐκδηλῶνται καὶ νὰ διακηρύττωνται
πολὺ περισσότερο ὅταν διώκωνται ὑ-
πὸ τῶν πολλῶν παρ' ὅταν, μεταβαλ-
λόμεναι εἰς κοινὴν πεποίθησιν καὶ εἰς
καθολικὴν πίστιν, οὐδεμίαν ἔχωσιν ἀ-
νάγκην ὑποστηρίξεως». Ἦδη δίδω πέ-
ρας εἰς τὴν μολυβῆν, ἀφοῦ πρὸ πολλοῦ
ἔδωκα βεβαίως πέρασ εἰς τὴν ὑπομο-
νὴν τῶν ἀναγνωστῶν μου.

Νκλ.